

toges dog ogsaa Gravhøje fra Bronzealderen, saaledes en lille Gruppe ved Tarp Kro med et Par indtil 6 m store Høje. Paa Fyn fuldførtes ved Underinspektør K. Friis Johansen den i 1915 paabegyndte Undersøgelse af Vends Herred med Behandlingen af i alt 5 Sogne. Her viste der sig i det indre Land kun spredte Spor af Oldtidsbebyggelse, medens i Kystegnene, navnlig i Føns Sogn og paa Brandsø, Mindesmærker især fra Stenalderen har været ret talrige; kun faa af disse er dog endnu bevarede. Ligeledes ved Friis Johansen paabegyndtes Undersøgelsen af Gudme Herred Syd for Nyborg, i hvis 5 nordlige Sogne der optegnedes 80 Punkter af arkæologisk Betydning. Det syntes, at Herredets Indre har været ret tæt befolket i Jernalderen, medens der af en ældre Bebyggelse kun var faa sikre Spor. Omvendt har i Kystegnene store Stenalder-Monumenter og Bronzealder-Høje været ret talrige. Mod Nord i det tilgrænsende Vinding Herred paabegyndtes en Undersøgelse ved Underinspektør C. Nordman med et noget lignende Resultat: Oldtidsbebyggelsen syntes tættest langs Kysten, medens der over store Strækninger af det Indre ikke forefandtes Gravhøje eller Stenmonumenter. Endelig skal nævnes, at i Anledning af 2 nye Jernbaneanlæg: Vodskov—Øster Vraa og Varde—Grindsted er Linierne gennemgaaede af Hensyn til arkæologiske Punkter, som berøres af Banerne.

III.

Under det stigende Tryk af Verdenskrigen, hvor Knaphed og Prisstigning paa Arbejdskraft samt Vanskeligheder paa adskillige Punkter er følelige, har Museet i Løbet af Aaret 1916 dog kunnet gennemføre Undersøgelser i et noget lignende Omfang som tidligere. Nedenstaaende Liste giver en Oversigt over de væsentligere Foretagender, i et Antal af 37. Hertil kommer dog en Række Smaa-Undersøgelser, der snart kun har været af forberedende Art, snart har hidført Fredlysning af Oldtidsminder eller været Besigtigelser af Findesteder for indsendte Oldsager med en Efterøgning som Formaal. Men ogsaa enkelte af de paa Listen opførte Foretagender har kun været kortvarige, indskrænkende sig til en Besigtigelse (betegnede ved B.). De øvrige og langt største Parten (betegnede ved U) repræsenterer derimod store Undersøgelser af indtil en Maanedes Udstrækning. For en Del har disse været paakrævede af Jordejerne eller skyldtes Indberetninger fra gode Hjælpere i Landet, oftere er de dog planlagte af Museet selv, til Dels som Fortsættelse af tidligere Aars Arbejder; de har saaledes omfattet Mindesmærker af højest forskellig Art og fra de fleste Afsnit af Oldtiden. Fra den ældre Stenalder er der undersøgt en Skaldyngge paa Neksøl i Sejrbugten. Fra denne lille Ø forelaa i Forvejen ikke Oldsager i Museet, ligesom der heller intet vidstes om jordfaste Oldtidsminder. Skaldyngen, som er af stor Udstrækning, gav en betydelig Række Sager af samme Arter og Former, som kendes fra tilsvarende, samtidige Fundpladser i Landet. Ejendommeligt nok fremdroges derimod ikke en eneste Rest af Lerkar, som ellers var saa almindelige i Tiden. Paa en anden, ganske lille Ø, Hesselø i Kattgat, undersøgtes ligeledes en Affaldsdyngge, dog fra et noget senere Tidspunkt, Begyndelsen af den yngre Stenalder. Paa denne Fundplads har der alt i Frederik VII's Tid været gravet, ligesom Museet ogsaa selv sidst i 1890'erne foretog en Gravning. Først nu kunde dog en større Undersøgelse foregaa under særdeles Imødekommenhed fra Hofjægermester v. Holstein-Rathlou. Fundet herfra er af betydeligt Værd; navnlig fremdroges en Mængde Lerkarskaar, som efter et brydsomt Arbejde i Museet har kunnet samles til anselige Dele af Kar, der viser en egen Form og Udsmykning. Til Forstaaelsen af Keramikken og Kunststilens Udvikling i Stenalderen yder de et vigtigt Bidrag. Andre Oplysninger om Stenalderkulturen har to Jættestuer givet. Den ene undersøgtes ved Mogenstrup i Djursland; som mange andre jyske Jættestuer og modsat Forholdet paa Øerne har den kun været benyttet til et Par Gravlægninger, hvorfor Indholdet af Oldsager kun var ringe. Til Gengæld frembyder et Par af disse en betydelig Interesse. Et Lerkar er af mærkelig Form, som en Opsats; i Museet forelaa i Forvejen kun enkelte smaa og hidtil ikke forstaaede Brudstykker af tilsvarende. Dernæst viste Forekomsten af en tyndnakket Flintøkse, at Gravbygningen naaede tilbage til en noget ældre Del af Stenalderen end almindelig antaget for Jættestuernes Vedkommende. Den anden Jættestue, ved Olstrupgaard i Skippinge Herred, Holbæk Amt, indeholdt et sjældent stort Antal Ravsager, deriblandt Brudstykke af et Miniaturkar. Af samtidige eller noget ældre Dysser udgravedes bl. a. to ved St. Valdby nær Roskilde; de blev derefter begge fredlyst (se Liste I). I øvrigt har Undersøgelsen af Stenalder-Mindesmærker